

ANORNING KEMIRUVCHI VA SO‘RUVCHI
ZARARKUNANDALARI

Xoliqova Mashxuraxon Odiljon qizi
Zarifjonova Nazokathon Turobjon qizi
Zokirova Barnoxon Gulyamovna
To‘lanizomiy Cho‘lponbek Bunyodbek o‘g‘li

o

‘ **Kalit so‘zlar:** Anor mevaxo‘ri, Anor shirasi, Oddiy o‘rgimchakkana, yetishtirish texnologiyasi, qarshi kurashish choralari.

o

‘ O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Respublika oziq-ovqat sanoatini jadal rivojlantirish hamda aholini sifatli oziq-ovqat mahsulotlari bilan to‘laqonli ta‘minlashga doir chora-tadbirlar to‘g‘risida” 2020-yil 9-sentabrdagi PQ-4821-son qarorining ijrosini ta‘minlash hamda oziq-ovqat sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish bo‘yicha yangi tashkil etilayotgan istiqbolli loyihalarni yanada qo‘llab-quvvatlash maqsadida Vazirlar Mahkamasi qaror qabul qildi. Qonun doirasida joylarda amaliy ishlar olib borilmoqda.

g

δ‘ri, anor shirasi, komstok qurti va boshqa zararkunandalarni kuzatdik.

Tanlangan maydonning joylashuvi (f/x)

Tajtiba Farg‘ona viloyati Quva tumanidagi Anor fermer xo‘jaligida o‘tkazildi. Bo‘z tuproqlar O‘rta Osiyo respublikalari hamda janubiy Qozog‘iston va Ozarbayjonda 33 mln ga maydonni egallab, MDX xududining 1.5% ni gashkil etadi. Bo‘z TUPROQLI zonaning o‘rtacha yillik temperaturasi yuqoriroq . Bir yilda 200-600 mm gacha yog‘in yog‘adi. Yog‘inning KO‘P QISMI QISH, BAHOR OYLARIDA yog‘adi. Yoz bilan kuz esa juda quruq bo‘ladi.

Zona janubiy qismining iqlimi eng issiq xisoblanadi. YILLIK O‘RTACHA TEMPERATURA +14- 15°S. Qishi iliq eng sovuq oy yanvar. Yiliga 250-600 mm

yogʻin TUSHADI. **BOʻZ TUPROQLAR** dengiz satxidan 200m dan 1400 m gacha balandlikda boʻlgan maydonlarda **TARQALGAN**. **BU** zona dengiz satxidan 200 m dan pastdagi choʻllar zonasi bilan chegaralanadi. **BOʻZ** tuproqlarni paydo qiluvchi

o
,
g
,
o
,
o
,
o
,

Anor tarkibida dezinfeksiya taʼsirini koʻrsatuvchi moddalar boʻlib, u ichak buzilishlari, ich ketishiga qarshi kurashishda yordam beradi. Anor yoshlik mevasi deb ataladi. Bu uning tarkibidagi antioksidantlar miqdorining koʻpligi bilan bogʻliq. Ushbu moddalar organizmdagi oksidlanish jarayonlarini sekinlashtiradi, boshqacha qilib aytganda, qarish jarayonini tormozlaydi. Qiziqarli fakt: koʻk choy anor mevalari bilan taqqoslanganda kamroq antioksidantlarga ega. (10)

g **1-jadval**

oʻgʻimoyoqli hayvonlar

oʻ	Oʻzbek tilida		
Anor mevalaridan odamni tinchlantirib, asabiy zoʻriqishning oldini oladigan choyni tayyorlash mumkin. Buning uchun pishgan anorning poʻstlogʻi va pardevorlarini quritish lozim. Undan keyin esa choy yoki boshqa ichimlikka maydalangan quruq anordan biroz qoʻshish mumkin.	<i>Apinis purpurea</i> Theob.		
4.	oʻrgimchakkana	<i>Tetranychus urticae</i> Koch.	
	Chipor bronzovka qoʻngʻizi	<i>Oxythyrea cinctella</i> Schaum.	

		<i>Lepidosaphes ulmi</i> L.	
10.	K	<i>Agrotis segetum</i> Den. et Schiff.	

*) +++++ - eng ko'p uchraydi va zarari katta

+++ - hamma yerda uchraydi, ammo zarari nisbatan pastroq

++ - 40-60% daraxtlarda uchraydi

+ - kam uchraydi

Anor kuya (*Euzophera punicaella* Mooze) Lepidoptera (hasharot kapalak) va Tortricidae (barg qo'ng'iz) oilalarining tipik karpofag (meva bargli qo'ng'iz) va monofag a'zosi (Yaxontov, 1963; Xo'jaev, 2019). Har bir urg'ochi o'z hayoti davomida jami 80-120 ta tuxum qo'yadi, odatda anor gul kurtaklariga 1 dan 5 gacha. Bir avlod tugashi uchun 32 dan 21 kungacha vaqt ketishi mumkin. Uzoq yillik tadqiqotlarimizga ko'ra, 5-avlod bir faslda, 6-avlod esa ayrim yillarda (kuz issiq bo'lganda) paydo bo'ladi. (6)

o

δ'ri – etxo'ri qishni qurt holida o'zi oziqlanayotgan meva eti qismida, tanasining

ò

ò

g– (*Aphis punise* Pass) yashil yoki sarg'ish yashil tusda bo'lib, barg yaprog'ining

ò

ò

g'lib, xar bir bosqichda anorning zararkunandalarini yo'q qilishimiz mumkin.

g

ò

g

ò

ò. Kulkov O.P. Subtropicheskiye plodovye kultury Uzbekistana. – Tashkent:

M

g'riga qarshi uyg'unlashgan kurash tizimi. – Ilmiy maqolalar to'plami. –

Toshkent, 2009. – 228-232 b.

ò

g

ò

o'yicha uslubiy kursatmalar (II nashr). – Toshkent: Davlat kimyo komissiyasi, 2004.– 103 b.

o'jaev SH.T. Umumiy va qishloq xo'jalik entomologiyasi hamda uyg'unlashgan himoya qilish tizimining asoslari (IV nashr). – Toshkent: YAngi nashr, 2019. –

O'rta Osiyo qishloq xo'jaligi o'simliklari hamda mahsulotlarining zararkunandalari va ularga qarshi kurash. – Toshkent: «O'rta va oliy maktab», 1962.–693 b.6.

6

.

7.Tolibjonov Oxunjon Odiljon o'g'li (2022) Anorni zararkunandalardan himoyalash Agro ilim 34-35

. 8. Tolibjonov O. O. O. G. L. ANORNI ZARARKUNANDALARDAN HIMOYALASH //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2022. – T. 2. – №. 5. – C. 956-959.

9. Odiljon o'g'li, Tolibjonov Oxunjon, and Abrorbek Abdullaev Musajon o'g'li. "OLMANING KEMIRUVCHI ZARARKUNANDASIGA MIKROBIOLOGIK PREPARATLARDAN FOYDALANIB QARSHI KURASH CHORALARI." (2023): 155-157. 10. Odiljon o'g'li, Tolibjonov Oxunjon.

"

A

N

O

R

N

I

N

G

I

F

O

Y

D